

את הקבוצה לא גמרו על פיצויים עם ארליך ושרון.
 כשהורי נפטרו, אחרי מלחמת ששת הימים, מצאתי בין הניירות את הקושאן וזה נראה לי נורמלי שאבי הוריש את הקושאן לבניו. הזדוך שלי היתה הרבה יותר נקייה מזו שבה נקטו האמנים ב' עין-הוד שגירשו את הערביים. המישר פחות הערכיות של עין-הוד חיות עד

ניסיתי להתאבד. חשכו עיני - הם ניסחו את הכפר. זה גמר אחי, הבנתי שאני חי בין אנשים שלא איכפת להם

היום במערות, ואמני ישראל גרים בבתיים.

בתקופה הזו נראה לי פשוט טבעי ללכת ולגור במקום היפהפה ההוא.

איך קיבלו אותך הערבים?

הרבה יותר טוב מכמה יהודים שאני מכיר. אל תשכחי שזה היה מוקדם אחרי המלחמה. הם לא ידעו שירושלים אוחדה. נבי סמואל הוכרזה שטח מפורז, לא מסופח. היום יש שם שיכון מכוונר וכביש מפורסם. היה לי נעים בנבי סמואל.

גרתני בבית ששימש בית-כנסת. הבית היה ריק והיה בו המון חרא. ניקיתי והתגוררתי בו. ניסיתי לעניין כמה אמנים שיבואו לגור שם.

בתקופה הזו התייחסו אליי כאל נביא-שקר. מה פתאום לגור שם? ההתנהגות שלי היתה מוזרה. ניסיתי לעשות הכל במהירות ולא בדרך מקובלת. ממילא חיפשו אותי, או מצאו דרך וורקו אותי מבני סמואל.

נדמה לי שהסתכנת גם באשמה של החזקת נשק?

מה רצית. שאבוא לגור בכפר ערבי אחרי המלחמה בלי כלי נשק עלי. המצרי אות יצרה את הרושם שאני מטורף, כי רק מטורף יכול לגור במקום כזה. אף אחד לא ראה את החזון שלי. אף אחד לא הבין שבסך-הכל ראיתי בכפר פוטנציאל נפלא להקמת כפר אמנים.

ואז התחילה שרשרת אירועים שאתה נהג לזכור כשם "התחפפות"...

הרגשתי את עצמי קרוב מאוד למקום קדוש. אמרו ששמואליק קראוס חושב שהוא הנביא שמואל ק'. שאלו איך אני מעז לעלות על ראש ההר, שם ישב הנביא שמואל א' ואמר על עם ישראל שכולם זונתים.

רציתי להגיד, היי! תשמעו! אני בסדר! כל מה שאני רוצה זה לגור בנבי סמואל עם חוג החברים שלי. אבל החברים שלי אמרו: הבהור התחפף. צריך להיות משוגע כדי לגור בכפר ערבי לבד.

אל תשכחי שזה אחרי שחזרתי מארצות-הברית עם החלונות הגבוהים. בי ארצות-הברית זו היתה תקופת ילדי ה-60. האהבה החופשית, סמים וטריפים של אל-אסדי. העולם השתנה. ואני חוזר ארצה, אל האלימות המילולית, אל האלימות הפיסית — והדם עלה לי לראש.

בתקופה הזו לא היה צורך הרבה כדי להדליק אותי.

אני זוכר שחיפשתי קירבה של חברים טובים שלי, אבל הם נרתעו ממני. הייתי כנראה מוזר. זה השפיע עלי שדחו אותי. נני טוב, אני רציתי כבר אמנים והם הכניסו אותי ל-15 ימי הסתכלות בבאר-יעקב. בזמן שהייתי בהסתכלות הם הביאו טרקטורים וגילו את ההר. לא השאירו זכר לבתים הפחיתים, לקשוחות, למיבנים העתיקים. הפכו את הכל למיגרש חנייה.

הנה, יש לי פה מעט צילומים ממה שהיתה פעם נבי סמואל. כשראו אותי מצלם את הבתים הנהדרים האלה החליטו שאני טבח משני-בית. מה לא אמרו עלי באותה תקופה! אני זוכר שלפני שגילחתי את ההר ניסיתי לפנות לעזרה. ביקשתי מחיים חפר שידיבר עם גנדי והוא אמנם דיבר.

יום אחד באו שני קצינים בכירים, אחד בדרגת רמטכ"ל ואחד לא חשוב באינו דרגה כי הוא איתנו, בין החיילים. הם

חדרו אל בין ההריסות והוציאו משם אוצר של ממש — כדים וכלי חרס ואבני ריחיים. אחר-כך הם נתנו הוראה לצה"ל ולמושל הצבאי להעביר אותי.

מה קרה בתום 15 ימי ההסתכלות?

נמצאתי כשיר לעמוד למישפט, כלומר, באופן רשמי הוחלט שאני לא מחופף. הוחזקתי במעצר עד תום ההליכים. הי משוררת מרים ילן-שטקליס שיחררה אותי ושלחו אותי הביתה.

אחר-כך ניסיתי להתאבד. רק תראי כמה הייתי רגיש. השתחררתי מבית-המישפט בירושלים, עליתי לראות מה עם הבית שלי. מה עם הבית של רוטבליט, הבית של אלי מגן — כי הרי חילקתי בתים לכל החברים שלי. זה היה יום שישי בצהריים.

כשהגעתי, חשכו עיני. הם ניסחו את כל הכפר והשאירו רק את המיסגד וגם אותו היו מכסחים אם שמואל הנביא לא היה קבור תחתיו. זה גמר אותי. פתאום הבנתי שאני חי בין אנשים שלא איכפת להם שום דבר. אני מחפש שורשים היסטוריה ואת הקשר שלי לארץ, והנה מצאתי — ואז באו וכיסחו. גם את בית-הכנסת ניסחו. אם נוצרי או מוסלמי היה מכסה בית-כנסת או היו צועקים כאן געוואלד. אבל לנו מותר.

למה לדעתך ניסחו את ה-כפר?

כי היום הגיע קראוס המשוגע, מחר תגיע ישי המשוגעת, תחליט לגור על

שמודיק וג'וזי קראוס (1963)
 „ג'וזי יש לאן לחזור. יש לה פה עבודה!“

על הבימה ושר, וגם לא מתנזר מהטיפה המרה — המלצרים ממלאים את הכיסים שלהם. עלי אפשר לעבוד רק פעם אחת וזהו. אחרי זה בא הפיצוק. אני מול סרטן, אני.

כעת אני עובד על תקליט חדש. באים אנשים ואומרים: בוא שמואליק, נפתח לך מקום, אתה תשיר ותנהל. אני פוחד מזה. אני פוחד מהפיצוק. בכלל, אני כעת בתקופה של פחדים: האם ההקלטות יצליחו? האם יאהבו את התקליט? אחרי הכל, אף-פעם לא הקלטתי לבד. תמיד היה איתי עוד מישהו ששר. אבל עכשיו יש לי רצון לעבוד לבד, עם מוסיקאים שילוו אותי. שאוכל להביע את עצמי לבד על הבימה. ואני פוחד. יענקל'ה רוטבליט נורא יעזור לי. הוא כתב לי כמה שירים שמאפיינים אותי. אחד השיר רים אומר כך:

אמרו שזה הסוף שלו אמרו שהוא הולך, אמרו שכה הכל, התחיל ללמוד תנ"ך, ראו אותו בכרם עם דוד הזקן, אבל יותר מכל אהב הוא לנגן גיטרה / אמרו עזב ת'בית, הזניח מישפחה, פוגש אשה צוחקת עווב אותה בוכה. אמרו שכל הציפורים ברחו לו מהקן, אבל יותר מכל אהב הוא לנגן גיטרה / עכשיו אתם רואים אותו כאן על הבמה, שר לכם תשיר הזה עם כל הנשמה, או כן היה או לא היה או כן, יותר מכל דבר אהב הוא לנגן גיטרה.

נווה-יצחק היא כעת שכונה פופולרית. התיאטרון והקונסרט הפי כו למקומות בידוי שכאופנה. נדי מה לי שאתה הייתי הראשון שגיר לית את המקום? ביקשת רשות עוד לפני חמש שנים להפעיל את בית-הספר „היאלי“, וצייצ' הורה לפנות אותך מהמקום. מה בדיוק קרה שם?

זה התחיל כשצילמנו את סוסען. את מרבית הצילומים עשינו בבית-הספר היאלי. לי יש לפצה את הכספת אחרי לזה. באתי לבית-הספר, ראיתי כיתות הרוסות, מחסנים מלאים ספריילמוד משנות ה-20 וה-30 — מקום מוזנח, החלטתי, יחד עם יענקל'ה רוטבליט, לשקם את המקום.

כשבאנו לשם, שימש בית-הספר היאלי כמקום לחיסול חשבונות, מקום שהיו מגיי עים אליו כדי לפצה את הכספת אחרי הפריצה. מקום פרוע מאוד. הבאנו גיטרות, התחברנו לחשמל. רצינו להפוך את המקום למרכז לנוער מהשכונה, שיבואו וילמדו אמנות, מוסיקה, ציור, שירה. אני רציתי ללמד גיטרה, יענקל'ה מספיק טוב כדי ללמד קראו וכתבו. רצינו להוציא את הנוער של נווה-יצחק מהזבל ההחרא.

הילדים הגיעו אלינו, באו אמהות ואמרו — יופי שאתם פה. הן דאגו לנו לאוכל, לקפה, לתה. הילדים רצו אותנו, האמהות רצו אותנו.

אבל צייצ' רצה לתת את המקום לפשגל — אמרגן מפורסם. אבל עם כל הכבוד לו, (המשך בעמוד 76)

בן, שמודיק ושם קראוס
 „אני משלט את חוכניות-החיסכון של הילדים כאילו לא עובד!“

מקומות. הייתי לבטח יותר סלקטיבי ב' בחירת מקומות העבודה שלי.

אמרת בעצמך: אתה פותח מקומות, הופך אותם למקומות פני פולריים, ואחר-כך מפוצץ אותם. למה?

אולי בגלל שאני מגיע למצבים שהאמן שבי נעלם, היוצר שבי משפיל קומה.

ג'וזי נסעה לשבוע ימים. באיקרה חזרה קודם ווצאה אחי מחוסר-הנחה מזה שלושה ימים. היא הבהילה אותי לבית החולים ושם הצילו את חי

כי מדוע אני פותח מקום? כדי להופיע בו, ואם כבר להופיע, אז שיהיה מקום הכי טוב, עם סאונד הכי טוב. אני ממלא את המקום באנשים, הופך אותו לפופולרי, אבל המעורבות בעשיית המקום גונבת את המטרה שלמענה בעצם התחלתי בהקמתו, והמטרה היא הופעות, עשיית מוסיקה, גם סטן עם חברים, ואי כשאתה גם בעליהבית ואתה גם מופיע

ההר, ואז מה יהיה עם השיכונים? ומה יהיה עם כביש המריבה? ומה יהיה עם השיכון המופלצתי שקוראים לו רמות?

מה קרה אחרי-כך?

ממש נשברתי. לא רציתי תל-אביב, לא רציתי רחוב טרומפלדור ולא כלום. רציתי נבי סמואל. ג'וזי היתה צריכה לנסוע לשבוע עם אחותה. נסעתי הביתה, לטרומפלדור, ביום שבת, כתבתי כמה שורות לשני אנשים וזהו — גמרתי עם עצמי.

לגמרי במיקרה חזרה ג'וזי ביום שלישי, פעמיים כי טוב. היא הבהילה אותי לבית החולים. עשו לי שטיפות ועירווי דם. אמרו לי: נס גדול היה פה.

זו היתה תקופה קשה מאוד. עד השלב הסופי האמנתי שאצליח להישאר בכפר. הייתי באי-יציבות שבועיים. אחר-כך שכנתי חודשיים בהדסה ירושלים. הלך לי חצי תחת, כי בגלל ששכנתי בלי הכרה שלושה ימים נוצרו פצעיללחץ.

בשלב יותר מאוחר החלטתי. כתבתי לטוב הרע והנורה את השיר בא לי לשיר לעולם. השיר זכה במקום ראשון בפסטיבל-הזמר. אחר-כך עשיתי עם ג'וזי תוכנית של שירי מרים ילן-שטקליס, הוצאנו תקליט של השירים.

תוך כדי זה נודד בן, ואחרי כך שם. האם העובדה שנוודדו לך ילדים אחרי פליך הרבה שנות נישואין שינתה את חיך?

לא, זה לא שינה לי את החיים. היה הרבה יותר שמח בבית. יותר חיים. אולי כן, אולי אילו לא היו הילדים לא הייתי עובד בכל אותם המקומות שפתחתי ואחר כך פוצצתי. לולא הייתי צריך לדאוג לילדים לא הייתי מחזיק מעמד באותם